

719001
Januari 2019

**Concept-Notitie reikwijdte
en detailniveau**
**Plan-m.e.r. grootschalige
zonne- en windenergie in
de Kempen**

Provincie Noord-Brabant en
Gemeenten Eersel, Bladel, Bergeijk,
Reusel-De Mierden en Oirschot

Eindconcept

Provincie Noord-Brabant

Gemeente Oirschot

Gemeente Bladel

Gemeente
Eersel

Gemeente Bergeijk

Gemeente
Reusel-De Mierden

Duurzame oplossingen in
energie, klimaat en milieu

Postbus 579
7550 AN Hengelo
Telefoon (074) 248 99 40

Documenttitel	Concept-Notitie reikwijdte en detailniveau Plan-m.e.r. grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen
Soort document	Eindconcept
Datum	Januari 2019
Projectnummer	719001
Opdrachtgever	Provincie Noord-Brabant en Gemeenten Eersel, Bladel, Bergeijk, Reusel-De Mierden en Oirschot

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Doel en doelstelling	1
1.3	Aanleiding plan-m.e.r.	2
1.4	Verkenning: haalbaarheidsonderzoek	2
1.5	M.e.r.-procedure en notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)	2
1.6	Rol van initiatiefnemer en bevoegd gezag	3
1.7	Leeswijzer	3
2	Beleidskader	4
2.1	Inleiding	4
2.2	Rijksbeleid	4
2.3	Provinciaal beleid	5
2.4	Regionaal beleid Kempen	6
3	Voorgenomen activiteit en alternatieven	7
3.1	Voorgenomen activiteit: wat zijn de Kempengemeenten van plan?	7
3.2	Referentiesituatie	7
3.3	Locatie-alternatieven: welke gebieden worden onderzocht?	7
3.4	Hoe verloopt het onderzoeken van de gebieden in het MER?	8
4	Mogelijke effecten en maatregelen	13
4.1	Effecten	13
4.2	Effectbeoordeling	13
4.3	Mitigerende maatregelen	16
4.4	Leemten in kennis en informatie	16
4.5	Evaluatie	17
5	Procedures en besluitvorming	18
5.1	Inleiding	18
5.2	M.e.r.-procedure	18
5.3	Inspraak, advies en meedenken	19

1 INLEIDING

1.1 Inleiding

De Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden hebben een samenwerking op het gebied van duurzame energie en hebben de ambitie uitgesproken om energieneutraal te worden. Dit betekent dat uiteindelijk alle verbruikte energie binnen de gemeenten zelf op een duurzame manier moet worden opgewekt. Om deze uitdagende doelstelling te halen moet er op verschillende vlakken veel gebeuren. Naast energiebesparing is een van de pijlers het grootschalig opwekken van duurzame energie door middel van wind en zon in de Kempen. Omdat deze vorm van energieopwekking een grote (zichtbare) landschappelijke invloed heeft, wordt hiervoor specifiek beleid opgesteld.

Om vast te leggen waar, op welke manier en onder welke randvoorwaarden en spelregels de Kempengemeenten dit willen realiseren, zal een beleids- en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie worden opgesteld. Hierin worden voorkeursgebieden voor grootschalige zonne- en windenergie aangewezen. De voorbereiding van dit beleidskader willen de Kempengemeenten combineren met de procedure van een plan-milieueffectrapportage (plan-m.e.r.) zodat de milieugevolgen van de keuzes in het beleidskader inzichtelijk zijn. Met voorliggende concept-notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) zetten de Kempengemeenten de eerste formele stap in deze plan-m.e.r.-procedure.

1.2 Doel en doelstelling

Ergieneutraal worden

De Kempengemeenten hebben de ambitieuze doelstelling om energieneutraal te worden. Om dit te bereiken wordt allereerst ingezet op energiebesparing en op duurzame energiebronnen zoals zonnepanelen op daken, biomassa en – voor zover mogelijk - geothermie. Dit zal echter niet genoeg zijn om de doelstelling te bereiken. Er zijn ook grootschalige oplossingen nodig. In totaal moet circa 6,7 Petajoule (PJ)¹ aan energie worden opgewekt in de Kempen. In 2018 is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd² waarin is berekend hoeveel zonnevelden en windturbines hiervoor nodig zijn (namelijk circa 186 windturbines of 2.250 hectare zonnevelden). Een heel forse opgave.

Doel van het op te stellen milieueffectrapport is inzicht bieden in hoeverre de doelstelling gerealiseerd kan worden via grootschalige zonne- en windparken, welke effecten dit met zich meebrengt en welke plekken hiervoor mogelijk het beste gebruikt kunnen worden.

Relatie met de regionale energiestrategie (RES)

Op landelijk niveau wordt gewerkt aan het nieuwe Klimaatakkoord waarin wordt uitgegaan van een reductie van 49% CO₂-uitstoot in 2030. Om dit te bereiken dient de opwekking van duurzame energie (ook wel hernieuwbare energie genoemd) op land toe te nemen tot een capaciteit van 35 TWh in 2030. Dit zal voor een groot deel met wind- en zonne-energie worden

¹ Petajoule (PJ) is een eenheid voor energie. 1 PJ is gelijk aan 1.000 terajoule (TJ), vergelijkbaar met het jaarlijks energieverbruik van circa 100.000 huizen.

² Haalbaarheidsonderzoek grootschalige wind- en zonne-energie de Kempen, Pondera Consult, 16 oktober 2018.

gerealiseerd. De uitvoering dient in 2019 te worden vastgelegd in dertig regionale energiestrategieën (RES), waarin per regio wordt aangegeven hoeveel en waar de realisatie wordt uitgevoerd. Voor Noord-Brabant worden 4 RES'en opgesteld. Dit proces loopt parallel aan het opstellen van het beleidskader in de Kempen en het uitvoeren van de plan-milieueffectrapportage daarvoor, die daarmee een goede input kunnen bieden voor het opstellen van de regionale energiestrategie.

1.3 Aanleiding plan-m.e.r.

Naar de geschiktheid van locaties voor het opwekken van duurzame energie middels wind- en zonne-energie in de Kempen is nog geen uitputtend onderzoek gedaan. De Wet milieubeheer bevat een instrument dat daarvoor bij uitstek geschikt is, namelijk de milieueffectrapportage (m.e.r.). De m.e.r. kan de vraag beantwoorden, waarom een bepaalde locatie al dan niet geschikt is voor het opwekken van duurzame energie en welke milieueffecten daarbij optreden, en kan locaties ten opzichte van elkaar vergelijken. Het gebruik van het instrument m.e.r. bevordert zorgvuldige besluitvorming en maakt de afweging transparant en navolgbaar. De m.e.r. wordt in dit geval gekoppeld aan het voornemen een beleidskader vast te stellen. Omdat het in dit geval gaat om planvorming, namelijk een beleidskader (en niet om een project), wordt gesproken van een plan-m.e.r. (en niet van een meer gedetailleerde project-m.e.r.). Voor de concrete ontwikkeling van locaties zullen (indien nodig) nog project-m.e.r.'en worden uitgevoerd en lokale participatietrajecten worden doorlopen.

1.4 Verkenning: haalbaarheidsonderzoek

In 2018 is een uitgebreid verkennend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen³. In dit onderzoek is vanuit technisch, economisch en landschappelijk perspectief onderzocht op welke plekken binnen de Kempen wind- en zonne-energie zou kunnen worden gerealiseerd. Ook is verkend welke sociaal-maatschappelijke instrumenten en randvoorwaarden kunnen worden ingezet om draagvlak voor deze ontwikkeling te bevorderen en een betere verdeling van lusten- en lasten te realiseren. De uitkomsten van dit onderzoek vormen input voor de plan-m.e.r..

1.5 M.e.r.-procedure en notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)

De notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) biedt inzicht in wat in de m.e.r. onderzocht gaat worden en op welk manier dit gebeurt. De (concept) NRD ligt vier weken ter inzage, zodat eenieder op deze notitie kan inspreken en zienswijzen kenbaar kan maken op de onderzoeksvraag. Ook zullen gedurende deze periode adviezen van de wettelijke adviseurs worden gevraagd. Op basis daarvan kan de NRD worden aangepast. De aangepaste NRD en de inspraakreacties en adviezen worden door het bevoegd gezag vastgesteld; gezamenlijk vormen zij de richtlijnen voor het op te stellen milieueffectrapport.

³ Haalbaarheidsonderzoek grootschalige wind- en zonne-energie de Kempen, Pondera Consult, 16 oktober 2018.

Na de vaststelling van de NRD, wordt het plan-milieueffectrapport (plan-MER) opgesteld⁴. Dit wordt vervolgens ter inzage gelegd en tenslotte vastgesteld, rekening houdend met zienswijzen en adviezen van andere overheden en de Commissie voor de milieueffectrapportage.

1.6 Rol van initiatiefnemer en bevoegd gezag

Burgemeester en wethouders van de vijf deelnemende Kempengemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden) zijn de initiatiefnemer om te komen tot een beleidskader grootschalige zonne- en windenergie dat wordt vastgesteld door het bevoegd gezag, de gemeenteraden van de vijf Kempengemeenten. De provincie Noord-Brabant ondersteunt dit proces.

1.7 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op relevant gemeentelijk, provinciaal en rijksbeleid. Hoofdstuk 3 gaat in op wat onderzocht gaat worden en hoe dit zal gebeuren (de voorgenoemde activiteiten en alternatieven). Het beoordelingskader en de te onderzoeken aspecten worden beschreven in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 geeft de procedure en de formele inspraakmomenten weer.

⁴ Gesproken wordt van de m.e.r. (verwijzend naar het gehele proces van de milieueffectrapportage) en het MER (afkorting van milieueffectrapport, verwijzend naar de rapportage die tijdens een m.e.r. wordt opgesteld). In deze NRD gaat het respectievelijk om een plan-m.e.r. en planMER, hier ook wel kortweg als m.e.r. en MER aangeduid.

2 BELEIDSKADER

2.1 Inleiding

Om het beleidskader waarbinnen de Kempengemeenten opereren te beschrijven, is in dit hoofdstuk een beknopt overzicht gegeven van het (ruimtelijk) relevante beleid op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau. Ten aanzien van allerlei milieu- en ruimtelijke aspecten zoals bodem en water, geluid, externe veiligheid, ecologie etc. is er specifiek sectoraal beleid en wetgeving. Daarop wordt waar dit relevant is in het op te stellen milieueffectrapport (MER) ingegaan.

2.2 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De “Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte” (SVIR, maart 2012) geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau. Het is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie wordt in het SVIR aangemerkt als een nationaal belang. Het Rijk stelt dat voor de opwekking en het transport van energie voldoende ruimte gereserveerd moet worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen als wind, zon, biomassa en bodemenergie in de totale energievoorziening moet omhoog.

De toenemende uitstoot van CO₂ en de effecten op klimaat en maatschappij zijn een wereldwijd probleem. Op alle overheidslagen zijn afspraken gemaakt om de transitie in te zetten naar een koolstofarme energievoorziening. De randvoorwaarden voor het energiebeleid in ons land worden in hoge mate bepaald door bindende Europese afspraken, die op hun beurt deels tot stand komen in een mondiale context.

Regeerakkoord Rutte III

Het Kabinet Rutte III heeft in haar regeerakkoord⁵ een doelstelling opgenomen van 49% reductie van CO₂ emissie in 2030 ten opzichte van 1990. Om dit te bereiken, wordt energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen genoemd als een van de noodzakelijke maatregelen. In het regeerakkoord staat ook dat er een aparte regeling voor energiecoöperaties komt die het eenvoudiger voor omwonenden maakt om te participeren in duurzame energieprojecten in hun directe omgeving. De doelstellingen zijn uiteindelijk vastgelegd in een klimaatwet.

Energieakkoord 2013 en klimaatakkoord 2019

Meer dan 40 organisaties sloten in 2013 het Energieakkoord voor duurzame groei⁶, waarin gezamenlijke ambities zijn geformuleerd voor de verduurzaming van de samenleving en de economie. In het Energieakkoord is het streven vastgelegd om 14% van de energievoorziening te produceren uit hernieuwbare energiebronnen in 2020. Dit aandeel wordt in 2023 verhoogd tot 16%. Op 21 december 2018 is het ontwerp Klimaatakkoord bekend gemaakt, waarin de doelen voor duurzame energieopwekking en CO₂-reductie verder zijn uitgewerkt voor 2030. Uitvoering van dit akkoord start in 2019.

⁵ Regeerakkoord kabinet Rutte III “Vertrouwen in de Toekomst”, 10 oktober 2017

⁶ Sociaal Economische Raad, september 2013

Stoppen met gaswinning en ‘gasloze verwarming’

Eind maart heeft het kabinet bekend gemaakt dat per oktober 2022 de gaswinning in Groningen minder dan 12 miljard Nm³ moet bedragen⁷. Uiteindelijk moet voor 2050 de gaswinning volledig stil gelegd worden. Het beëindigen van de gaswinning vraagt om ingrijpende maatregelen van zowel het bedrijfsleven als de Nederlandse huishoudens. Het kabinet heeft de deelnemers aan het klimaatakkoord gevraagd om met voorstellen te komen voor een snelle uitfasering van de gasgestookte CV-ketel en andere huishoudelijke apparaten die op gas werken. De gevolgen hiervan zijn ingrijpend, aangezien de warmtevoorziening in Nederland daarvoor aangepast moet worden.

2.3 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie 2018

Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben op 14 december 2018 de nieuwe Omgevingsvisie vastgesteld⁸. In deze visie streeft de provincie Noord-Brabant naar een energieneutrale samenleving in 2050 en tenminste 50% duurzame energieopwekking in 2030 binnen de eigen provincie. Om dat voor elkaar te krijgen zet de provincie fors in op het besparen van energie enerzijds en het opwekken en gebruiken van duurzame energie anderzijds. Hiervoor wordt samen met de vier regio's in de provincie een strategie uitgezet in een zorgvuldig regionaal proces, gericht op het integraal ontwerpen en ontwikkelen van een moderne energievoorziening van de regio's en de provincie als geheel. Sociale participatie speelt daarbij een kernrol. Er wordt ingezet op een mix van bronnen, waarbij zonne- en windenergie de belangrijkste pijlers zijn. De provincie ziet Brabant als innovatief gidsgebied en proeftuin voor de energietransitie. Daarbij wordt de energieopgave zoveel mogelijk gekoppeld aan andere opgaven.

Energieagenda 2019-2030

Gelijktijdig met de Omgevingsvisie is ook de nieuwe Energie Agenda 2019-2030 door provinciale staten vastgesteld⁹. In deze energieagenda is het Energiebeleid van de provincie Noord-Brabant, dat op hoofdlijnen in de Omgevingsvisie is benoemd, nader uitgewerkt. De impact van duurzame energieopwekking, -transport en -opslag op de ruimte in Brabant zal groot zijn. De strategische hoofdlijnen van het nieuwe energiebeleid zijn: het mobiliseren van de samenleving voor de energietransitie, selectief en slim stimuleren van koplopers en slim integraal combineren. Bij de uitvoering van de agenda pakt de provincie een regisserende en verbindende rol en sluit zij aan bij de verschillende klimaattafels uit het Energieakkoord. Voor wat betreft elektriciteitsopwekking zijn concrete doelen benoemd. In 2030 wil de provincie 88 PJ opwekken uit zonne- en windenergie. Dit is momenteel (stand 2016) circa 6 PJ.

⁷ Minister Wiebes (EZK), Kamerbrief over gaswinning Groningen, 29-03-2018. De eenheid Nm³ is de standaardmaat voor aardgas en is de hoeveelheid aardgas die bij 0 graden °C, onder absolute druk van 1,01325 bar, een volume van één m³ inneemt.

⁸ Omgevingsvisie: De kwaliteit van Brabant Visie op de Brabantse leefomgeving, 14 december 2018: https://www.omgevingswetinbrabant.nl/media/1518/omgevingsvisie_definitief.pdf

⁹ Energieagenda 2019-2030, provincie Noord-Brabant, 14 december 2018. <https://www.brabant.nl/handlers/SISModule/downloaddocument.ashx?documentID=1014356>

2.4 Regionaal beleid Kempen

Klimaatvisie

De gemeenteraden van de Kempengemeenten hebben in 2009 de 'Klimaatvisie Kempengemeenten' vastgesteld. Het doel van deze Klimaatvisie is om als Kempengemeenten samen Energieneutraal te worden. Om dit te bereiken moeten enerzijds forse energiebesparingen worden gerealiseerd en aanhoudende efficiencyverbeteringen plaatsvinden zodat in alle sectoren de energievraag met zestig procent reduceert ten opzichte van de huidige consumptie. Anderzijds dienen alle mogelijke hernieuwbare energiebronnen in de Kempen duurzaam aangewend te worden om in de restvraag te voorzien. Dit potentieel aan duurzame energie is beschikbaar in diverse vormen zoals zon, wind, geothermie en biomassa. De Kempengemeenten willen de realisatie hiervan stimuleren en faciliteren, waarbij een goede verdeling van de lusten en lasten van duurzame energieopwekking van cruciaal belang wordt geacht voor het verkrijgen en behouden van draagvlak voor de energietransitie.

Daarnaast heeft iedere gemeente haar eigen beleid op het gebied van klimaat, energie en ruimtelijke ordening. Hiervoor wordt verwezen naar de afzonderlijke beleidsplannen en gemeentelijke (structuur)visies.

Landbouwbeleid en herstructurering

In de Kempen is de landbouwsector een belangrijke werkgever en grondgebruiker. Binnen deze sector spelen uitdagingen rond herstructurering. De koppelkansen tussen de energietransitie en de landbouwsector zijn van belang voor de gemeenten. Met andere woorden: op welke manier kan de energietransitie zo goed mogelijk aansluiten op regionale ontwikkelingen in het landelijke gebied.

Een van de vraagstukken in deze sector is het vrijkomen van agrarische gebouwen ten gevolge van stoppende agrariërs. Die gebouwen worden vervolgens niet meer gebruikt. De agrarische sector zal ook de omslag naar een kringlooplandbouw moeten maken. De vitaliteit en ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied staan onder druk. De energietransitie kan daarbij kansen bieden voor het maken van deze omslag.

De Kempengemeenten willen, gedurende het m.e.r. proces verkennen bij welke ontwikkelingen de energietransitie een helpende factor zou kunnen zijn. Hierdoor is meervoudig doelbereik wellicht mogelijk en kan tevens het draagvlak vergroot worden.

3 VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Voorgenomen activiteit: wat zijn de Kempengemeenten van plan?

In de terminologie van een milieueffectrapportage heet datgene wat de initiatiefnemers, de vijf Kempengemeenten, van plan zijn de 'voorgenomen activiteit' of kortweg 'het voornemen'. De effecten daarvan en van allerlei alternatieve uitwerkingen, worden in de milieueffectrapportage onderzocht. Wat houdt dit voornemen in?

De vijf samenwerkende gemeenten in de Kempen zijn voornemens om een beleids- en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie vast te stellen waarin:

1. Gebieden worden aangewezen waar de realisatie van grootschalige zonne- en windenergie bij voorkeur plaatsvindt;
2. Randvoorwaarden en spelregels (zowel milieutechnisch als sociaaleconomisch) worden vastgelegd waaraan bij de realisatie van grootschalige zonne- en windenergie dient te worden voldaan;
3. Ruimte wordt gecreëerd voor grootschalige zonne- en windenergie om de doelstellingen van de gemeenten te kunnen bereiken.

Wat het derde punt betreft gaan de gemeenten uit van de doelstelling die eerder door de gemeenteraden is vastgesteld. Deze doelstelling houdt in dat men energieneutraal wil worden, waarbij de leefbaarheid en identiteit van de Kempen behouden moet blijven. Met andere woorden: gezocht wordt naar zoveel mogelijk ruimte, mits milieutechnisch en maatschappelijk aanvaardbaar en met zo veel mogelijk draagvlak.

3.2 Referentiesituatie

De effecten die optreden als het voornemen wordt gerealiseerd, worden afgezet tegen de referentiesituatie. Als referentiesituatie geldt de huidige situatie en de autonome ontwikkeling die zal optreden als er geen gebieden voor grootschalige zonne- en windenergie worden aangewezen. De windparken die op dit moment al in ontwikkeling zijn – Windpark De Pals in Bladel en windpark VHTAC in Reusel-De Mierden – worden als autonome ontwikkeling beschouwd en vormen geen onderdeel van dit m.e.r.

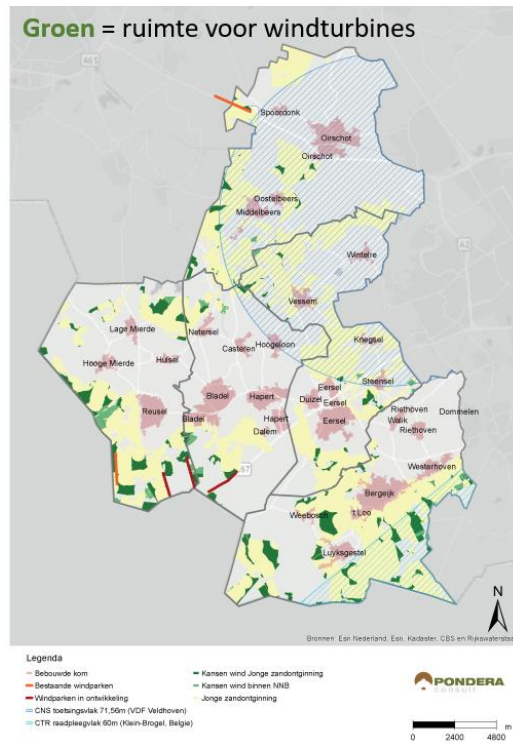
3.3 Locatie-alternatieven: welke gebieden worden onderzocht?

Vast onderdeel van een milieueffectrapportage is het onderzoeken van alternatieven om het voornemen te bereiken. In dit geval betekent dit het onderzoeken van allerlei gebieden waarbinnen grootschalige zonne- en windenergie gerealiseerd zou kunnen worden en het onderling vergelijken van deze gebieden op de geschiktheid hiervoor. Uitgangspunt vormt het haalbaarheidsonderzoek¹⁰ (zie paragraaf 1.4) dat in 2018 is uitgevoerd en dat een veelheid aan gebieden heeft opgeleverd die in principe geschikt zijn voor realisatie van grootschalige zonne- en windenergie. Uitgaande van die gebieden gaat het er nu om deze onderling te vergelijken en uiteindelijk de meest geschikte / wenselijke gebieden te selecteren. Dit gebeurt in een onderzoek dat in de volgende paragraaf wordt beschreven.

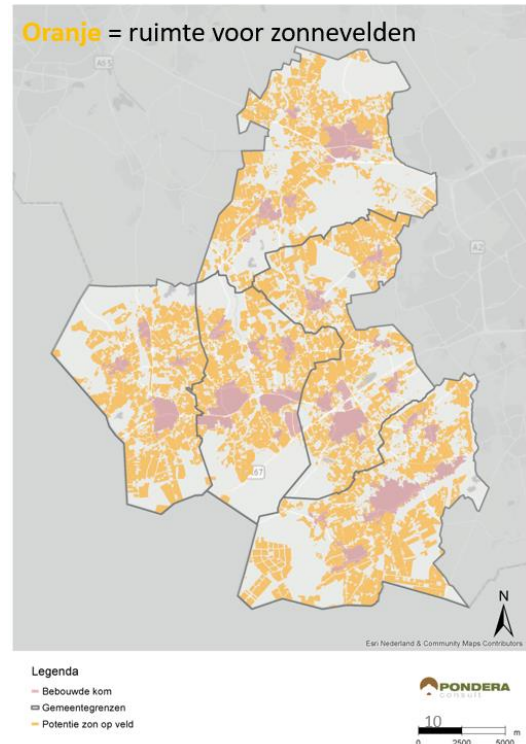
¹⁰ Haalbaarheidsonderzoek grootschalige wind- en zonne-energie de Kempen, Pondera Consult, 16 oktober 2018.

De gebieden die uit het haalbaarheidsonderzoek naar voren kwamen zijn weergegeven in onderstaande kanskaarten (Figuur 3.1 en 3.2). De kaart links geeft de mogelijk geschikte gebieden weer voor windenergie en de kaart rechts de mogelijkheden voor velden met zonnepanelen.

Figuur 3.1 Kanskaart windenergie

Figuur 3.2 Kanskaart zonne-energie

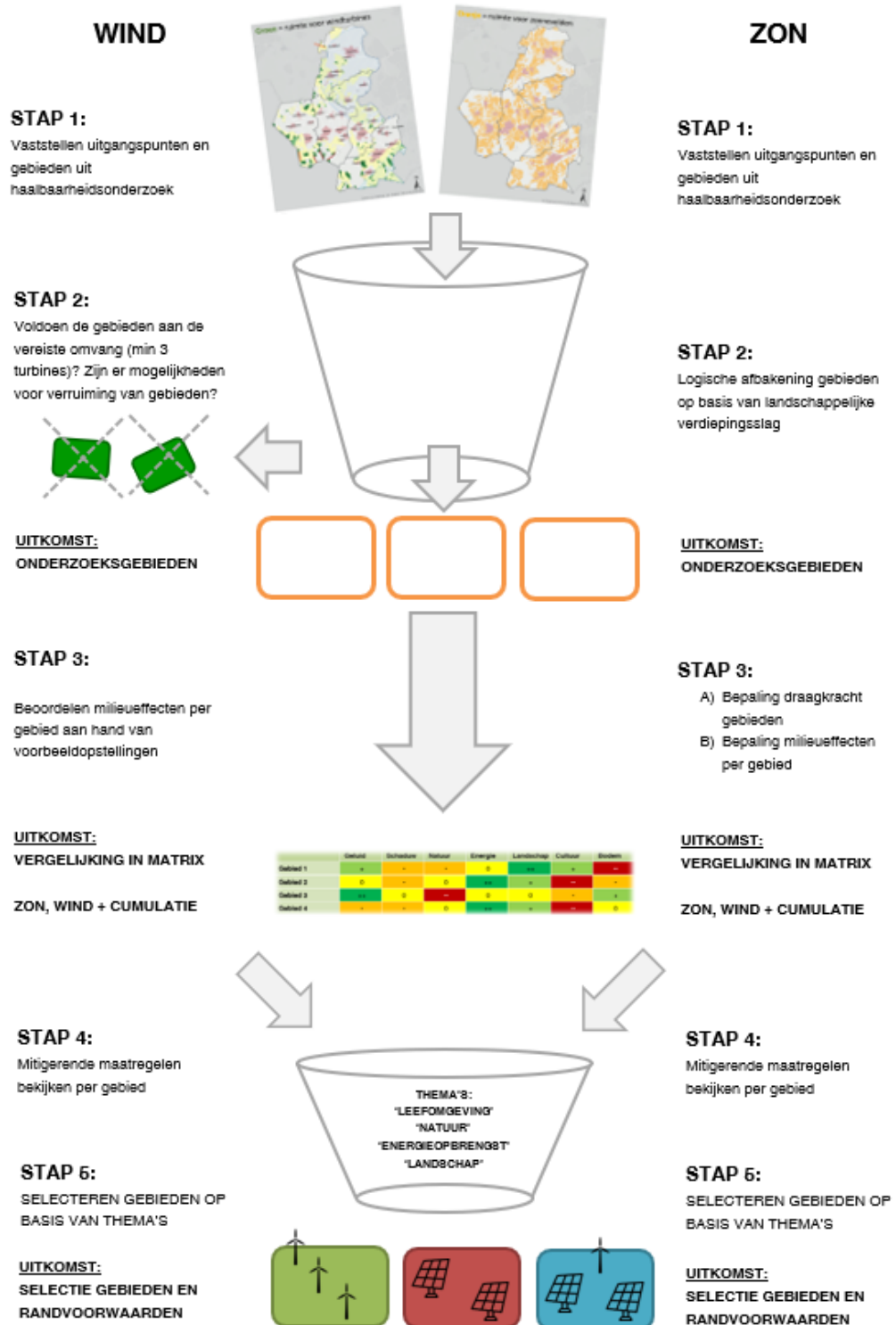

3.4 Hoe verloopt het onderzoeken van de gebieden in het MER?

Zoals uit de kaarten valt af te leiden, zijn de mogelijke gebieden voor windenergie veel beperkter dan voor zonne-energie. Dit komt voornamelijk omdat er voor windenergie veel meer beperkingen gelden dan voor zonne-energie. Om deze reden wordt het onderzoek in het MER voor windenergie deels anders ingestoken dan voor zonne-energie.

Om van een veelheid aan potentieel geschikte gebieden te komen tot de meest geschikte gebieden, wordt in het MER een onderzoeksproces in een aantal stappen gevolgd. Dit proces wordt helder en transparant opgezet zodat alle mogelijke gebieden systematisch onderzocht worden en de uitkomsten overzichtelijk aan de gemeenteraden gepresenteerd kunnen worden. Dit proces kent vijf stappen in twee parallelle sporen (wind en zon) die in onderstaande figuur schematisch zijn weergegeven en daaronder nader worden toegelicht.

Figuur 3.3 Stappen in het onderzoek van gebieden voor grootschalige zonne- en windenergie

3.4.1 Stap 1: Vaststellen van uitgangspunten op basis van eerder onderzoek

In 2018 heeft al onderzoek plaatsgevonden in de vorm van een haalbaarheidsonderzoek (zie paragraaf 1.4). Hieruit komen de kansen voor grootschalige zonne- en windenergie goed naar voren (zie kaarten 3.1 en 3.2). In dit onderzoek is al een aantal afwegingen en keuzes gemaakt, bijvoorbeeld bosgebieden uitsluiten voor zonnevelden of het uitsluiten van aanliegroutes van Luchthaven Eindhoven voor windenergie vanwege hoogtebeperkingen.

3.4.2 Stap 2: Bepalen onderzoeksgebieden

De gebieden die in de kaarten (figuur 3.1 en 3.2) zijn aangegeven, dienen ruimtelijk afgebakend te worden totdat apart te onderscheiden gebieden ontstaan. Alleen dan zijn deze gebieden in het MER apart van elkaar te onderzoeken en onderling te vergelijken. Dit doen we op verschillende manieren voor wind- en zon.

Windenergie

Voor windenergie is uit stap 1 reeds een overzienbaar aantal gebieden naar voren gekomen als potentieel geschikt. Echter, niet alle gebieden hebben voldoende omvang om een windpark te kunnen plaatsen. Daarom wordt in stap 2 bekeken welke gebieden of combinatie van gebieden in elkaars nabijheid, een windpark van minimaal drie windturbines mogelijk maken. Dit is namelijk een randvoorwaarde voor windenergie in de provinciale verordening. De gebieden die vervolgens overblijven, vormen de te onderzoeken gebieden in het planMER. Mogelijkheden voor verruiming van gebieden worden in deze stap ook onderzocht. Hierbij wordt gedacht aan de kansen die het toepassen van molenaarswoningen¹¹ of het (beperkt) toestaan van windenergie in het Brabants Natuurnetwerk kan bieden.

Zonne-energie

Voor zonne-energie zijn veel minder milieutechnische belemmeringen aanwezig en blijven er veel meer potentieel geschikte gebieden uit de haalbaarheidsstudie over. Om deze gebieden op een zinvolle en overzichtelijke manier te kunnen beoordelen, dienen de gebieden nader afgebakend te worden tot kleinere zelfstandig te beschouwen deelgebieden. Deze afbakening van gebieden gebeurt op basis van landschappelijke, geografische of anderszins logische begrenzingen. Het is goed mogelijk dat voor het afbakenen van gebieden ook subjectieve overwegingen een rol zullen spelen; er zullen meerdere manieren zijn om gebieden af te bakenen of in te delen in deelgebieden. Dat is niet erg, het betreft immers alleen een indeling in onderzoeksgebieden die daarna onderzocht gaan worden, er vallen in deze stap geen gebieden af.

3.4.3 Stap 3: Beoordelen onderzoeksgebieden

In het MER wordt een passend detailniveau voor de beoordeling gekozen zodat enerzijds niet te veel varianten en details ontstaan, maar anderzijds wel voldoende inzicht wordt geboden om de gebieden goed onderling en in absolute zin te kunnen beoordelen. Om te voorkomen dat een groter gebied al gauw slechter scoort dan een kleiner gebied (met logischerwijs minder zonnevelden en/of windmolens), vindt ook beoordeling plaatst relatief ten opzichte van de hoeveelheid energie die in een gebied geproduceerd kan worden.

¹¹ Een molenaarswoning is een woning waarvan de eigenaar en bewoner mede-initiatiefnemer is van een windenergieproject. In dat geval hoeft voor deze woning niet aan de geluidnorm te worden voldaan en kan een windturbine op kortere afstand tot de woning worden geplaatst. Saneren van de woning is een andere optie.

Bij de beoordeling is het wenselijk om niet alleen naar de strikte milieueffecten te kijken maar ook de mogelijkheden van landbouweconomische ontwikkelingen, transitie intensieve veehouderij, recreatieve ontwikkelingen, herstructurering, natuur-inclusieve landbouw en energie-inclusieve landbouw mee te nemen. Om dit te kunnen doen worden ook hieromtrent enkele beoordelingscriteria benoemd.

De effecten die optreden bij het plaatsen van zonnevelden of windmolens worden niet alleen apart van elkaar beoordeeld. Ook de cumulatie van effecten die mogelijk optreden bij het combineren van zonnevelden en windmolens in één gebied en van meerdere naastgelegen gebieden gezamenlijk, worden onderzocht en beoordeeld. In hoofdstuk 4 worden de milieuaspecten en beoordelingscriteria in detail beschreven.

Windenergie

Stap 2 leidt tot het onderscheiden van vele (wellicht enkele tientallen) onderzoeksgebieden voor windenergie. Al deze gebieden voor windenergie worden in detail onderzocht in stap 3. Daarbij wordt naar de verschillende milieuaspecten gekeken waaraan aan de hand van voorbeeldinvullingen van een gebied, een beoordeling wordt toegekend. Hiervoor is het noodzakelijk om de gebieden globaal in te richten met windturbines. Dat kan natuurlijk op tal van manieren gebeuren. Om hierin structuur aan te brengen wordt een aantal inrichtingsprincipes gekozen, nader uit te werken in het MER.

Zonne-energie

Voor zonne-energie is het aspect landschap een leidend criterium. Om uitspraken te kunnen doen over de effecten van zonnevelden in een bepaald gebied wordt eerst bepaald wat de maximale 'draagkracht' van het gebied is. Hiermee wordt bedoeld: hoeveel hectare zon kan je in een gebied realiseren voordat de karakteristieken van het landschap te veel onder druk komen te staan? Dit kan per afgebakend gebied uit stap 2 verschillen, immers het landschap zal per gebied verschillend zijn en daarmee zal ook de maximale draagkracht verschillen. Op basis van een voorbeeld invulling van een gebied met zonnevelden worden de milieueffecten voor elk milieuaspect bepaald voor elk gebied.

Uitkomst van stap 3 is een uitgebreide tabel met plussen en minnen op de verschillende milieuaspecten per gebied, waarmee de gebieden onderling vergeleken kunnen worden.

3.4.4 Stap 4: Mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen zijn maatregelen die genomen kunnen worden om effecten te beperken (verminderen) dan wel geheel te voorkomen. Eén van de meest voor de hand liggende mitigerende maatregelen kan zijn om de opstelling te verkleinen, dat wil zeggen minder windmolens en/of minder of kleinere zonnevelden te plaatsen. Daarnaast kan bijvoorbeeld het aanbrengen van beplanting op strategische plekken eventuele zichteffecten verminderen. Voorzieningen om een windmolen tijdelijk stil te zetten zijn ook te beschouwen als mogelijke mitigerende maatregel.

Nadat mogelijke mitigerende maatregelen zijn vastgesteld worden de gebieden opnieuw beoordeeld op alle aspecten (zowel absoluut als relatief ten opzichte van de energieopbrengst, en in cumulatie), zodat duidelijk wordt in hoeverre met mitigerende maatregelen de milieueffecten verminderd kunnen worden.

3.4.5 Stap 5: Selecteren van geschikte gebieden: voorkeursalternatief

Uit de effectbeoordeling in stap 3 en de maatregelen in stap 4 komt een beeld naar boven van de effecten die grootschalige toepassing van zonne- en windenergie hebben op de Kempen. Die effecten zijn echter niet statisch, maar sterk afhankelijk van de mate waarin de doelstelling wordt ingevuld. Hoe meer (en hoe intensiever) gebieden worden gebruikt voor zon- en wind, hoe verder de doelstelling wordt gehaald, maar ook hoe groter de effecten zullen zijn.

Daarnaast zorgen sommige combinaties van gebieden mogelijk voor cumulatieve effecten die mogelijk onwenselijk zijn. Terwijl andere combinaties – bijvoorbeeld van gebieden die relatief goed scoren voor zowel wind als zon – juist kansen kunnen bieden. In stap 5 wordt daarom aan de hand van een aantal thema's onderzocht welke gebieden en combinaties van gebieden het meest geschikt zijn om de doelstelling van de Kempen te bereiken.

Hiervoor worden de gedetailleerde beoordelingen uit stappen 3 en 4 samengevat (vereenvoudigd) tot een beoordeling op een aantal thema's, bijvoorbeeld leefomgeving, natuur, energieopbrengst, landschap en mogelijkheden voor gewenste landbouw- en recreatie-ontwikkeling. Aan de hand van deze indeling kan een keuze gemaakt worden voor gebieden die wel of niet aangewezen worden in het beleidskader. Het is goed denkbaar dat deze keuze niet eenvoudig is, omdat er immers nogal veel gebieden zijn. Een hulpmiddel kan dan zijn om combinaties van gebieden samen te stellen, bijvoorbeeld naar thema ('beste voor / minste effecten op leefomgeving' of 'beste voor / minste effecten op landschap') of op basis van mogelijkheden voor zonne-energie en/of windenergie (bijvoorbeeld gebieden met alleen zonne- of windenergie of juist gebieden met een combinatie van zon en wind ('energielandschappen'), waarbij ook combinaties met de functies educatie en recreatie kunnen worden gemaakt).

Netaansluiting

In deze stap komt ook de mogelijkheid om gebieden aan te sluiten op het nationale elektriciteitsnet aan de orde. Uit het haalbaarheidsonderzoek kwam al naar voren dat de aansluitmogelijkheden van grootschalige wind- en zonne-energie in de Kempen beperkt zijn. Naar verwachting is voor veel gebieden een uitbreiding van de netinfrastructuur (door Enexis) noodzakelijk. Door per gebied na te gaan of en in welke mate aansluiting mogelijk is, ontstaat een beeld van de haalbaarheid op de korte termijn en daarmee van de uitvoerbaarheid van projecten in gebieden. Door te prioriteren en te plannen in de tijd, kan in overleg met Enexis wellicht gekomen worden tot afspraken over het eerst aansluiten van de meest veelbelovende gebieden en het daarvoor doen van noodzakelijke investeringen in de netinfrastructuur.

Voorkeursalternatief

De beoordeling van (combinaties van) gebieden vormt vervolgens input voor het kiezen van de uiteindelijk vast te leggen gebieden voor grootschalige ontwikkeling van zonne- en windenergie in het beleidskader van de gemeenten in de Kempen. Hierbij spelen niet alleen de bevindingen uit de milieubeoordeling in het MER een rol, maar ook allerlei andere overwegingen zoals politiek en maatschappelijk draagvlak, praktische uitvoerbaarheid, economie en financiën. Behalve het aanwijzen van de gebieden die in het beleidskader worden verankerd, wordt mogelijk ook de gewenste inrichting van de gebieden op hoofdlijnen vastgelegd, en/of worden randvoorwaarden en spelregels voor de ontwikkeling van de gebieden bepaald. Deze uiteindelijke keuze van gebieden en mogelijk randvoorwaarden en spelregels, is in m.e.r.-termen het 'voorkeursalternatief'.

4 MOGELIJKE EFFECTEN EN MAATREGELEN

4.1 Effecten

Iedere bron van duurzame energie heeft milieueffecten. De aard en omvang van de effecten verschillen sterk per type bron. Voor windenergie gaat het daarbij onder andere om geluid, slagschaduw en effecten op natuur en landschap, terwijl voor zonne-energie ruimtebeslag en gevolgen voor landschap met name relevant zijn. Daarom wordt voor beide energiebronnen een apart beoordelingskader opgesteld. Ook worden de effecten van zon en wind in cumulatie met elkaar beschouwd.

De energiebronnen zijn bedoeld voor de productie van duurzame elektriciteit. Daarom wordt per alternatieve locatie ook aangegeven wat de verwachte elektriciteitsopbrengst is in MWh¹² (of TJ) per jaar. Hiermee kan worden bepaald in hoeverre een locatie of combinatie van locaties bijdraagt aan het bereiken van de doelstelling van de Kempen. Ook kunnen hiermee de relatieve effecten, effecten per MWh, per gebied bepaald worden.

4.2 Effectbeoordeling

4.2.1 Zonne-energie

Vanuit technisch perspectief is het op heel veel plaatsen mogelijk een zonneveld te plaatsen. Dit blijkt ook uit de haalbaarheidsstudie. Voor zonnevelden zal op landschap het grootste effect optreden. In het beoordelingskader is naast landschap onder meer ook het aspect geluid opgenomen. Het gaat hierbij om het geluid afkomstig van transformatoren, deze produceren alleen gedurende de momenten dat de panelen in werking zijn geluid (dus nooit 's nachts).

Voor veel aspecten is het potentiële effect afhankelijk van het aantal panelen, de hoogte en de oriëntatie van de panelen. In deze fase wordt dit nog niet gedetailleerd bepaald. Daarom worden effecten bepaald aan de hand van voorbeeldopstellingen passend binnen de beschikbare ruimte.

Het onderzoek is voornamelijk kwalitatief van aard waarbij effecten mede met behulp van visualisaties inzichtelijk gemaakt en beoordeeld worden. Waar nodig en mogelijk ondersteund door kwantitatieve gegevens op basis van vuistregels.

Tabel 4.1 geeft een concept-beoordelingskader voor de beoordeling van de effecten van zonnevelden, nader uit te werken en vast te stellen in het MER.

¹² MWh staat voor Megawattuur. Dit is een eenheid voor elektrische energie. 1 MWh staat gelijk aan 1.000 kilowattuur (kWh). Ter vergelijking: een gemiddeld Nederlands huishouden gebruikt per jaar circa 3.300 kWh elektriciteit.

Tabel 4.1 Concept-beoordelingskader zonnevelden

Aspecten	Beoordelingscriteria	Effectbeoordeling
Leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> Afstand tot woningen Aantal woningen in directe omgeving 	Kwantitatief
Landschap	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiting op landschappelijke structuur Kwaliteit van de opstelling Invloed op de openheid Zichtbaarheid over grotere afstanden 	Kwalitatief
Cultuurhistorie	<ul style="list-style-type: none"> Aantasting cultuurhistorische waarden 	Kwalitatief
Ruimtegebruik	<ul style="list-style-type: none"> Effect op huidige functies Mogelijkheid meervoudig ruimtegebruik Effecten op recreatie 	Kwalitatief
Netaansluiting	<ul style="list-style-type: none"> Afstand tot netaansluiting Beschikbare capaciteit en mogelijkheden tot uitbreiding 	Kwantitatief
Natuur	<ul style="list-style-type: none"> Effect op beschermde gebieden (met name barrièrewerking en ruimtebeslag) Effect op beschermde soorten (met name verstoring en ruimtebeslag) 	Kwalitatief en kwantitatief
Geluid	<ul style="list-style-type: none"> Geluid van transformatorstation (op basis van afstanden tot woonbebouwing) 	Kwalitatief
Water en bodem	<ul style="list-style-type: none"> Effect op water en bodem (kwaliteit/kwantiteit) 	Kwalitatief
Opgesteld vermogen en energieproductie	<ul style="list-style-type: none"> Potentieel opgesteld vermogen (MW) Verwachte elektriciteitsopbrengst (MWh) 	Kwalitatief en kwantitatief
Vermeden emissies	<ul style="list-style-type: none"> Vermeden uitstoot aan broeikasgassen en andere schadelijke emissies t.o.v. zelfde energieopbrengst bij toepassing van niet-duurzame energiebronnen 	Kwantitatief

4.2.2 Windenergie

Tabel 4.2 geeft een overzicht van het concept-beoordelingskader voor de locaties voor windenergie. De focus ligt op de aspecten leefomgeving (geluid en slagschaduw), ecologie, landschap, veiligheid en de verwachte elektriciteitsopbrengst per locatie (MWh).

Voor veel aspecten is het potentiële effect vooral afhankelijk van het aantal windturbines en de positie van de windturbines. Daarom worden effecten bepaald aan de hand van een referentiewindturbine en voorbeeldopstellingen passend binnen de beschikbare ruimte en de schaal van het gebied. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden voor een 'logische' lijn- of clusteropstelling. Het past niet binnen het wat globalere detailniveau van deze plan-m.e.r. om ook nog te variëren in turbinegrootte.

Het onderzoek is voornamelijk kwalitatief van aard en wordt waar nodig en mogelijk ondersteund door kwantitatieve gegevens op basis van vuistregels. Vuistregels zijn bijvoorbeeld standaardafstanden gebaseerd op wet- en regelgeving zoals bijvoorbeeld opgenomen in het Handboek Risicozonering Windturbines.

Tabel 4.2 Concept-beoordelingskader windparken

Aspecten	Beoordelingscriteria	Effectbeoordeling
Geluid	<ul style="list-style-type: none"> Aantal en ligging woningen binnen twee afstanden (bepaald op basis van voorbeeldopstelling) Cumulatie van geluid (kans op optreden) Laagfrequent geluid 	Kwantitatief (op basis van afstanden bepaald m.b.t. voorbeeldopstelling) en kwalitatief
Slagschaduw	<ul style="list-style-type: none"> Aantal en ligging woningen binnen twee afstanden (bepaald op basis voorbeeldopstelling) 	Kwantitatief
Water en bodem	<ul style="list-style-type: none"> Effect op water en bodem (kwaliteit/kwantiteit) 	Kwalitatief
Natuur	<ul style="list-style-type: none"> Effect op beschermde gebieden (risico op verstoring, barrièrewerking en aanvaringslachtoffers) Effect op beschermde soorten (risico op verstoring, aanvaringslachtoffers) 	Kwalitatief en kwantitatief
Cultuurhistorie en archeologie	<ul style="list-style-type: none"> Aantasting cultuurhistorische waarden Aantasting archeologische waarden 	Kwalitatief
Landschap	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiting op landschappelijke structuur Herkenbaarheid van de opstelling Interferentie tussen windturbines/ -parken Invloed op landschappelijke kernkwaliteiten Zichtbaarheid (inclusief verlichting) 	Kwalitatief
Veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> Effecten op kwetsbare objecten en industrie, infrastructuur, dijklchamen en waterkeringen Straalpaden, vliegverkeer en radar 	Kwalitatief
Ruimtegebruik	<ul style="list-style-type: none"> Effect op huidige functies Mogelijkheid meervoudig ruimtegebruik Effecten op recreatie 	Kwalitatief
Netaansluiting	<ul style="list-style-type: none"> Afstand tot netaansluiting Beschikbare capaciteit en mogelijkheden tot uitbreiding 	Kwantitatief
Opgesteld vermogen en energieproductie	<ul style="list-style-type: none"> Potentieel opgesteld vermogen (MW) Verwachte elektriciteitsopbrengst (MWh) 	Kwalitatief en kwantitatief
Vermeden emissies	<ul style="list-style-type: none"> Vermeden uitstoot aan broeikasgassen en andere schadelijke emissies t.o.v. zelfde energieopbrengst bij toepassing van niet-duurzame energiebronnen 	Kwantitatief

4.2.3 Cumulatieve effecten

Wanneer gebieden voor zonne- of windenergie en andere economische activiteiten zich in elkaars nabijheid bevinden, of wanneer bijvoorbeeld combinaties ontstaan van zon en wind in één gebied, kunnen effecten elkaar beïnvloeden. Dit noemen we cumulatieve effecten. Die effecten kunnen zowel zorgen voor een verslechtering van de situatie, maar ook tot een verbetering. Dit laatste kan bijvoorbeeld door een geïntegreerd ontwerp, waardoor de landschappelijke effecten verminderd worden en de energieopbrengst per hectare grondgebruik verbetert. In het MER worden deze cumulatieve effecten beschreven indien ze aan de orde zijn.

4.2.4 Netaansluiting en economische uitvoerbaarheid

Een windpark of zonneveld kan pas stroom leveren als het park is aangesloten op het elektriciteitsnet. Milieueffecten van de aansluiting zijn over het algemeen klein, tijdelijke van aard (beperkt tot de aanlegfase) en goed beheersbaar. Milieuknelpunten kunnen vaak worden opgelost met mitigerende maatregelen. Desondanks blijkt in de praktijk dat, vooral voor zonnevelden, de netaansluiting een 'show stopper' kan zijn. Dit komt door de kosten van de netaansluiting. In de Kempen speelt specifiek ook het capaciteitsvraagstuk een rol. De beoogde doelstelling kan namelijk niet gerealiseerd worden binnen de huidige beschikbare netcapaciteit (zie o.a. het haalbaarheidsonderzoek¹³ uit 2018). Om te bepalen of de beoogde energieproductie op een bepaalde locatie wel realistisch is, spelen de mogelijkheden voor uitbreiding van het elektriciteitsnet (en waar en hoe) ook een belangrijke rol in de plan-m.e.r.

4.2.5 Beoordeling van de effecten

Om alternatieven met elkaar te kunnen vergelijken, worden effecten op basis van een + / - schaal beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Hiervoor wordt de beoordelingsschaal gebruikt, zoals weergegeven in onderstaande tabel. De beoordeling wordt in het MER gemotiveerd, en zo veel als mogelijk aan waarden gerelateerd.

Tabel 4.3 Beoordelingsschaal

Score		Oordeel ten opzicht van de referentiesituatie
--	Negatief	Het voornemen leidt tot een sterk merkbare negatieve verandering
-	Licht negatief	Het voornemen leidt tot een merkbare negatieve verandering
0	Neutraal	Het voornemen onderscheidt zich niet van de referentiesituatie
+	Licht positief	Het voornemen leidt tot een merkbare positieve verandering
++	Positief	Het voornemen leidt tot een sterk merkbare positieve verandering

4.3 Mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen zijn maatregelen die genomen kunnen worden om effecten te beperken (verminderen) dan wel geheel te voorkomen. Bijvoorbeeld de duur van slagschaduw door windturbines kan verkort worden door de windturbines tijdelijk stil te zetten (stilstandvoorziening). In het MER wordt onderzocht of eventuele milieuknelpunten oplosbaar zijn met mitigerende maatregelen (zie ook paragraaf 3.4.4).

4.4 Leemten in kennis en informatie

In het plan-MER wordt een paragraaf leemten in kennis opgenomen waarin is aangegeven welke informatie bij het opstellen van het MER niet beschikbaar was en welke betekenis dit heeft voor de beschrijving van de milieueffecten en de besluitvorming. Het doel hiervan is om aan te geven in hoeverre ontbrekende of onvolledige informatie van invloed is op de voorspelling van milieugevolgen en op de hieruit gemaakte keuzes.

¹³ Haalbaarheidsonderzoek grootschalige wind- en zonne-energie de Kempen, Pondera Consult, 16 oktober 2018.

4.5 Evaluatie

In het MER wordt aangegeven welke milieuaspecten tijdens en na het realiseren van het voornemen onderwerp van monitoring en evaluatie dienen te zijn, met als doel na te gaan wat de daadwerkelijk optredende milieueffecten zijn. Eventueel kunnen op basis van de uitkomsten van de monitoring en evaluatie, maatregelen getroffen worden.

5 PROCEDURES EN BESLUITVORMING

5.1 Inleiding

Het doel van de m.e.r.-procedure is om milieubelangen naast andere belangen een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming. De procedure van de m.e.r. is voorgeschreven op grond van nationale en Europese wetgeving, indien sprake is van activiteiten met potentieel aanzienlijke milieueffecten. Deze activiteiten zijn opgenomen in het Besluit milieueffect-rapportage dat is gebaseerd op de Wet milieubeheer. Uit oogpunt van zorgvuldigheid wordt voor de vaststelling van het beleidskader grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen, een plan-m.e.r. procedure doorlopen.

5.2 M.e.r.-procedure

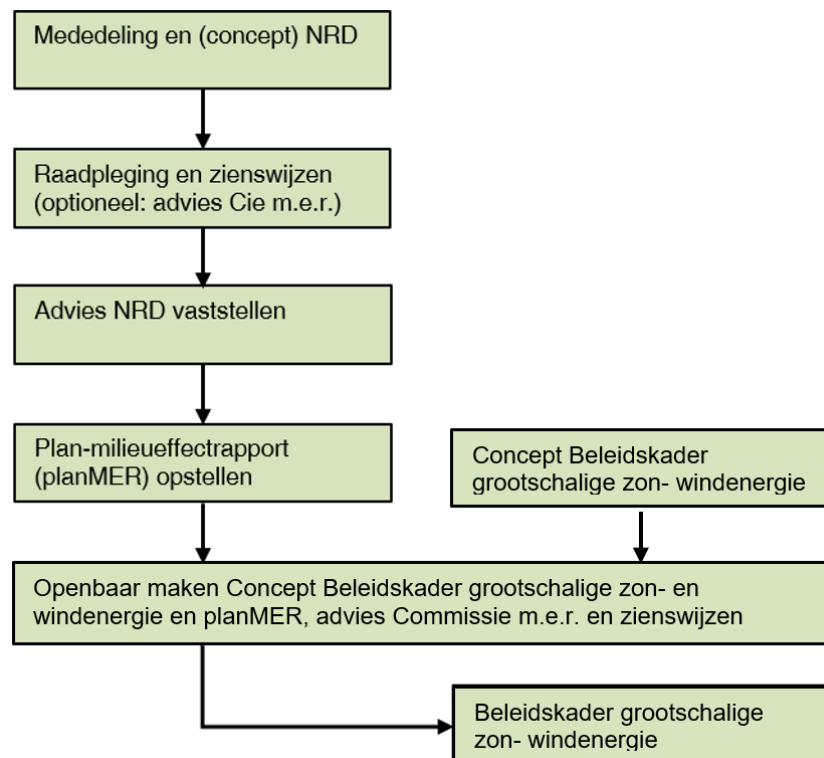
De m.e.r.-procedure bestaat uit verschillende onderdelen. Figuur 5.1 geeft de belangrijkste stappen weer, in samenhang met het opstellen van het beleidskader grootschalige zon en windenergie.

Na de terinzagelegging en daarna vaststelling van de NRD, wordt het plan-milieueffectrapport (planMER) opgesteld. Er wordt eerst een ontwerp beleidskader, samen met het planMER, ter inzage gelegd. Na een inspraakperiode wordt het definitieve beleidskader vastgesteld, rekening houdend met de zienswijzen, de adviezen van andere overheden en van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie m.e.r.).

Na vaststelling van het beleidskader kunnen initiatieven voor duurzame energie, volgens de regels uit het kader, worden ontwikkeld. Per project zullen daarvoor nog de benodigde vergunningen- en/of bestemmingsplanprocedures doorlopen moeten worden. Voor bepaalde (grotere) projecten zal wellicht ook nog een project-m.e.r. aan de orde zijn.

De inhoudelijke vereisten aan een m.e.r. zijn vastgelegd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Dat houdt samengevat in dat een milieueffectrapport wordt opgesteld om de (mogelijke) effecten in beeld te brengen van de voorgenomen activiteiten op de leefomgeving, en op natuur en landschap van het omliggende gebied. Op grond van het bepaalde in de Wet milieubeheer (Wm paragraaf 7.7 en 7.9) wordt het MER door de initiatiefnemer(s) opgesteld.

Figuur 5.1 Hoofdlijnen plan-m.e.r.-procedure Kempen

5.3 Inspraak, advies en meedenken

Deze NRD is bedoeld om eenieder te informeren over het voornemen tot het opstellen van een beleidskader grootschalige zonne- en windenergie, het doorlopen van een plan-m.e.r., en over de te onderzoeken milieueffecten en te volgen procedure.

De (concept) NRD ligt vier weken ter inzage, zodat eenieder op deze notitie kan inspreken en zienswijzen kenbaar kan maken. De ontvangen inspraakreacties en adviezen van de wettelijke adviseurs kunnen er toe leiden dat de NRD aangepast wordt. Vervolgens wordt de aangepaste NRD samen met de inspraakreacties en adviezen vastgesteld door het bevoegd gezag (de vijf Kempengemeenten); gezamenlijk vormen zij de richtlijnen voor het op te stellen plan-milieueffectrapport.

Tijdens het opstellen van het plan-milieueffectrapport zullen de gemeenten in gesprek gaan over de inhoud van het milieueffectrapport door het organiseren van inloopbijeenkomsten voor inwoners. In deze bijeenkomsten kunnen de reacties en gezichtspunten van inwoners, bijvoorbeeld degenen die in de buurt van beoogde locaties wonen, worden 'opgehaald' en kan tevens informatie over de bevindingen uit de onderzoeken van het plan-MER, worden gedeeld.